

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KHI/DID2Z	Strana:	1 / 5
Název předmětu:	Didaktika dějepisu 2		
Akademický rok:	2022/2023	Tisknuto:	29.05.2024 03:16

Pracoviště / Zkratka	KHI / DID2Z			Akademický rok	2022/2023
Název	Didaktika dějepisu 2			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 3 Kred.			Forma zakončení	Ústní
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	11 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	10
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Letní semestr
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S/N
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	KHI/PRAXE				

Cíle předmětu (anotace):

Systematizovat obsah, cíle a podstatu dějepisného vyučování na ZŠ v současnosti. Upřednostnit moderní metodiku a aplikaci současných trendů ve vyučovacím procesu Analyzovat dostupné edukační dokumenty (učebnice, výsledky srovnávacích studií českého a zahraničního pojetí vyučování dějepisu...). Objasnit tvorbu a obsah rámcových vzdělávacích programů a školních vzdělávacích programů. Účast na pedagogicko-odborné výstupové praxi, reflexe zkušeností na seminářích předmětu.

Požadavky na studenta

Aktivní účast v seminářích. Vystoupení v semináři s řešením modelové situace výuky dějepisu v oblasti dějiny každodennosti a aplikace klíčových kompetencí RVP pro SŠ. Zápočtový test. Ústní zkouška. Student(ka) prokáže úspěšné zvládnutí faktografie v přijatelné míře 80% z celkového zadání.

Obsah

1. Didaktická analýza učiva - Kritéria výběru obsahu učiva dějepisu, základní struktura učiva, proporционаlita světových, národních a regionálních dějin. Uspořádání a alternativní možnosti obsahu učiva
2. Učebnice dějepisu, zásady tvorby a produkce učebnic dějepisu, aktuální učebnicová nabídka
3. Učebnice dějepisu II. analýza hlavních učebnic (s doložkou MŠMT)
4. Aplikace aktivizačních metod v současných podmínkách českého školství a vyučování dějepisu
5. Specifika vyučování dějepisu s ohledem na psychosomatický vývoj dítěte
6. Projektové vyučování
7. Vyučovací hodina dějepisu typologie. Mimoškolní formy dějepisné výuky. Využití odborných institucí a památek "národní hrdosti" ve vyučování dějepisu
8. Kurikulární reforma - klíčové kompetence v dějepisu, Bloomova taxonomie
9. Kurikulární reforma - kurikulární dokumenty a vzdělávací oblast Člověk a společnost
10. - 12. Výstupová praxe a její rozbor.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Doc. PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D. (100%)
- **Přednášející:** Doc. PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D. (100%), PaedDr. Helena Východská (100%)
- **Vede seminář:** Doc. PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D. (100%), PaedDr. Helena Východská (100%)

Literatura

- **Základní:** Čapek, Vratislav. *Didaktika dějepisu. Díl 2, Výchovně vzdělávací proces v dějepise*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988.
- **Základní:** PARKAN, František. *Didaktika dějepisu. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. 59 s. ISBN 978-80-7290-644-4.*
- **Základní:** ALBERTY, Július. *Didaktika dejepisu. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 1992. 157 s. ISBN 80-85162-38-5.*
- **Základní:** PANDEL Hans-Jürgen. *Geschichtsdidaktik. Eine Theorie für die Praxis*. Schwalbach, 2013. ISBN 978-3-89974670-9.
- **Základní:** ERDMANN, Elisabeth-Hasberg, Wolfgang. *History Teacher Education. Global Interrelations. Schwalbach 2015. ISBN 978-3-7344-0081-0.*
- **Základní:** KRATOCHVÍL, Viliam. *Modely na rozvíjanie kompetencií žiakov: k transformácii vzťahu histórie a školského dejepisu. Vyd. 1. Bratislava: Stimul, 2004. 118 s. Acta historica posoniensia; V. Monographiae; II. ISBN 80-88982-94-4.*
- **Základní:** Beneš Zdeněk. *Moderní a soudobé dějiny - jejich výuka a edukace jimi*, in: ČECHUROVÁ, Jana - RANDÁK, Jan. *Základní problémy studia moderních a soudobých dějin. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2014. 756 s. České dějiny. ISBN 978-80-7422-309-9. s. 185-202.*
- **Základní:** GRACOVÁ, Božena ? LABISCHOVÁ, Denisa. *Průručka ke studiu didaktiky dějepisu, Ostrava 2008. ISBN:978-80-7368-584-3.*
- **Základní:** TIMMINS, Geoffrey, VERNON, Keith a KINEALY, Christine. *Teaching and learning history. London: SAGE, 2005. xiv, 250 s. Teaching & learning the humanities in higher education. ISBN 0-7619-4773-6.*
- **Základní:** Slavík, Jan et al. *Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory.* Brno, 2017. ISBN 978-80-210-8568-8.
- **Základní:** Čapek, Gracová, Jílek, Východská. *Vybrané kapitoly z didaktiky dějepisu*. Plzeň, 2006.
- **Doporučená:** Východská, H. *Dějepis hrou*. Plzeň, 2008.
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *Fakultní školy a jejich možnosti při uvádění začínajících učitelů do praxe*. In: COUFALOVÁ, Jana (ed.). *Hledisko kvality v přípravě učitelů*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2010. ISBN 978-80-7043-869-5.
- **Doporučená:** Beneš, Z. *Historický text a historická kultura.* Praha, 1995.
- **Doporučená:** PANDEL Hans-Jürgen. *Historisches Erzählen. Narrativität im Geschichtsunterricht*. Schwalbach, 2010. ISBN 978-3-89974532-0.
- **Doporučená:** *International Journal of Historical Learning, Teaching and Research. (IJHLTR).*
- **Doporučená:** *International Journal of Research on History Didactics, History Education and History Culture (JHEC).*
- **Doporučená:** *International review of history education.*
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *K některým problémům využití orální historie ve výuce dějepisu/Some problems with using oral history methods in teaching history, MEMO. Časopis pro orální historii/Oral History Journal, roč. 2/2012, č. 2.*
- **Doporučená:** HENKE-BOCKSCHATZ Gerhard. *Oral History im Geschichtsunterricht. ISBN 978-3-89974889-5.*
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *Orální historie v přípravě budoucích učitelů dějepisu- několik postřehů z využití přímých i mediálně zprostředkovaných svědectví pamětníků ve výuce dějin/Oral History in Preparation of Intending Teachers of Historiography ? Some Remarks on Using of Direct and Medial Contemporary Evidence in History Teaching, Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd, roč. 25, 2011, č. 2. Brno, 2011.*
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *Orální historie ve výuce společenských věd na školách, možnosti a metody, Civilia: Odborná revue pro didaktiku společenských věd, roč. 4/2013, č. 1.*
- **Doporučená:** Čapek, Vratislav. *Pojetí dějepisu jako učebního předmětu : K teorii výběru dějepisného učiva // : Seminární učební text z metodiky dějepisu jako učebního předmětu*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1966.
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *Projekt mentoringu začínajících učitelů ? absolventů Pedagogické fakulty ZČU v Plzni (informace o připravovaném experimentálním projektu Katedry historie Pedagogické fakulty ZČU Plzeň. In: BENEŠ, Z. (ed.). Historie a škola VI: Klíčové kompetence a současný stav ve vzdělávání v dějepisu. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2009. ISBN 978-80-211-0571-3. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: VÚP, 2005. ISBN 80-87000-02-1.*

- **Doporučená:** BARTON Keith ? LEVSTIK, Linda. *Teaching history for common good*. New Jersey 2003. ISBN 978-0-8058-3039-5..
- **Doporučená:** HUSBAND Chris et al. *Undertanding History Education Teaching: Teaching and Learning about the Past at Secondary Schools*. Philadelphia 2003. ISBN 978-0-3352-1271-2..
- **Doporučená:** Janovský, Julius. *Základy didaktiky dějepisu : Učebnice pro studium oboru učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů na filozof. a pedagog. fakultách*. 1. vyd. Praha : SPN, 1984.
- **Doporučená:** JULÍNEK, Stanislav a kol. *Základy oborové didaktiky dějepisu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 275 s. ISBN 80-210-3495-5..
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *Zalidněme školní dějepis. Několik důvodů pro systematické zařazení metod orální historie a ego-historie do didaktiky dějepisu*, *Civilia: Odborná revue pro didaktiku společenských věd*, roč. 8/2018, č. 1..
- **Doporučená:** Morávková Naděžda. *Závěrečné práce na středních školách jako multipředmětové absolventské projekty*, *Acta universitatis Purkynianae, Facultatis Philosophicae. Studia Historica Didactica, Dějepisné výzvy mezioborovým vztahům*, č. 1, 2010, Ústí nad Labem.. ISBN 978-80-7414-257-4.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	39
Příprava na zkoušku [10-60]	40
Celkem:	79

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Ústní zkouška,
Test,
Seminární práce,
Individuální prezentace,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Ústní zkouška,
Test,

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Ústní zkouška,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

orientovat se v základních pojmech oborové didaktiky, prokazuje znalosti české i obecné historie na absolventské úrovni oboru Historie pro vzdělávání

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

aplikovat teoreticky aplikovat své odborné a oborové znalosti pro pedagogické cíle

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

mgr. studium: samostatně a odpovědně se na základě rámcového zadání rozhodují v souvislostech jen částečně známých,
mgr. studium: dle rámcového zadání a přidělených zdrojů koordinují činnost týmu, nesou odpovědnost za jeho výsledky,

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška založená na výkladu,
Přednáška s demonstrací,

Přednáška s diskusí,
 Přednáška s aktivizací studentů,
 Projektová výuka,
 Samostatná práce studentů,
 Diskuse,
 Seminární výuka (badatelské metody),

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška s demonstrací,
 Přednáška s diskusí,
 Seminární výuka (diskusní metody),
 Analyticko-kritická práce s textem,
 Výuka podporovaná multimédií,

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška s analýzou videozáznamu,
 Přednáška s demonstrací,
 Přednáška s diskusí,
 Výuka podporovaná multimédií,
 Seminární výuka (diskusní metody),

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

teoretické orientace v základních pojmech oborové didaktiky, kurikulárních dokumentů ve vztahu k dějepisu, klíčových kompetencí dějepisu, principů Bloomovy taxonomie ve vztahu k dějepisu

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

aplikuje dané historické téma na didaktické přípravě konkrétní vyučovací jednotky - prokáže schopnost přesvědčivé didaktické analýzy vyučovací hodiny, a to s využitím zásad moderní metodiky a aktivizačních forem práce - dokáže zpřehlednit a zhodnotit současné výukové materiály a učebnice, vybrat zdroje vedoucí k obecné i kritické znalosti historického tématu pro žáky ZŠ a VG

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

mgr. studium: dle vyvíjejících se souvislostí a dostupných zdrojů vymezí zadání pro odborné činnosti, koordinují je a nesou konečnou odpovědnost za jejich výsledky,
 mgr. studium: samostatně řeší etické problémy,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etap	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství dějepisu pro základní školy	1	2020	2022	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	1	LS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství dějepisu pro základní školy	1	2022	2022	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	1	LS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství dějepisu pro základní školy	1	2021	2022	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	1	LS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Kombinovaná	Učitelství dějepisu pro základní školy	2	17	2022	Povinné předměty	A	1	LS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Kombinovaná	Učitelství dějepisu pro základní školy	2	19	2022	Povinné předměty	A	1	LS

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa V.st.pl.		Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství dějepisu pro základní školy	2	18	2022	Povinné předměty	A	1	LS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství dějepisu pro základní školy	2	19	2022	Povinné předměty	A	1	LS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství dějepisu pro základní školy	2	17	2022	Povinné předměty	A	1	LS